

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

5 Vtrum iudex teneatur poenam imponere lege praescriptam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

et Suarez supra numer. 16. Et idem censo, si condemneris, ad exilium terrae in salubri, & longo tempore ad tritemes, & ad quemlibet aliam actionem de te nimis molestant, praecipua enim humana, humana debent esse: inhumanam videtur, si obligetis ut in poena adeo molesta ipse sit misisset iudicis contra te ipsum. Ergo dicendum est te non posse ad hoc obligari. Et confirmo, Communis sententia tenet (ut videbimus loquendo de confiscatione bonorum) non tenet delinquentem deferre bona fisco, sed satisfacere non impediendo fisco possidere. Ergo etiam satisfacies non impediendo iudicem, ut exequatur in te sententiam.

Quod si dicas: iam impedit executionem, cum, fugam ab exilio, & carcere attipio.

Respondet potest impedire executionem, vrendo iure proprio defensionis, non tamen inferendo vim, adde omnibus his condemnatis praecipue obedire sententiae, sub communicatione grauioris poenae. Ergo signum est solo timore poenae velle iudicem te adtingere, ut obtemperes; quare si in aliquo casu lex poenalis censenda est ad solam poenam obligare, hic debet esse, cum praecipitur res ita ardua, & difficilis & ita sentit probabili Lessius lib. 2. cap. 31. dub. 5. num. 39. Salas disp. 15. sect. 7. numer. 88.

6 In poenis autem poenaliis tenenda est communis sententia te obligatum esse solvere poenam facta condemnatione, vel declarato delicto, quando poena delicto est annexa. facta, inquam, declaratione, quam appellacione, vel alio remedio iuris infirmare non potest docet Bonac. supra num. 30. Vasquez de legib. disp. 173. cap. 3. Salas disp. 15. sect. 7. num. 82. & num. 106. Suar. lib. 4. cap. 7. num. 7. Grassi 1. p. dec. lib. 2. cap. 11. num. 40. Requiritur tamen, ut petatur ab eo, cui est soluenda quia ita habet praxis, & usus communis: quare dum non petatur, retinere eam potes, & sufficienter praesumere tibi condonari, ut in puncto antecedenti diximus.

Aliae autem quaestiones de confiscatione bonorum, de re fugiente in carcere, declinante iudicium, negante veritatem, cum de haereticis, & de reo sermo habetur, apertius explicabuntur: neque enim omnia in vnum locum coartanda sunt, cum sua loca habeant destinata.

PUNCTUM V.

Utrum iudex teneatur poenam imponere lege praescriptam

- 1 Princeps supremus seu legislator, potest si vamen absque causa faciat venialiter peccar.
- 2 Iudex inferior sub graui culpa est obligatus.
- 3 Proponuntur obiectiones, & soluntur.

1 **L**oqui possumus de Principe supremo, seu de ipso legislatore, vel de iudice inferiori. Si de principe supremo seu legislatore loquamur, D. Thom. communiter receptus 2. 2. quaest. 67. art. 4. ait non esse obligatum poenam taxatam delinquenti imponere, sed posse remittere, & arbitrari: consentiunt Iurista in nulla iuris ratio ff. de legibus Ratio esse videtur, quia cum ipse ad imponendam illam poenam non possit arctari nisi ex sua lege, & lex non arctat legislatorem: sit sane non esse obligatum, Verum si absque legitima causa rigorem legis temperaret, peccaret ad minus venialiter: quia sine causa excipit subditum ab obligatione legis communis: quod si ab omni poena delinquentem liberaret sine causa idque constaret, censo grauius peccaretur, si aduersus propriam legem, sed aduersus potestatem sibi a republica concessam, qua abicitur in eius poenitentiam, praebet enim illa remissione occasionem multiplicandi delicta. At hic casus rarus est non moraliter contingens: semper enim praesumendus est princeps remissionem concedens, moueri causa legitima, plures enim causae esse possunt hanc remissionem concedendi, quae in inferiori iudice locum non habent: quales sunt benignitatis, & liberalitatis ostensio, intercessio alicuius magnatus, remuneratio, & gratificatio obsequiorum delinquentis, vel eius progenitorum, & similes aliqua enim ex his causis interueniente cedi remissio in commune bonum, ac proinde licita est. sic Salas disp. 15. sect. 8. num. 105. Suar. lib. 5. c. 11. n. 9.

2 Quod si de iudice subdito legislatore loquamur, communis sententia docet teneri poenam taxatam delinquenti legitime commicto imponere, sine poena sit poenaliata sine corporalis: ita Suar. supra, plures referens, & Salas, qui lapsus nomine Suarez, hanc quaestionem fere iisdem verbis explicat. Ratio est manifesta nam vel lex imponit poenam ipso facto vel signat ferendam, si constituit ipso facto, iudex declarans delictum eo ipso declarat poenam incursum, neque hanc incursum potest ipse impedire, alias legislatore esset superior si autem est ferenda poena, & iudex procedit ad punitionem delicti, cum necessario aliqua regula regi debeat, ut equitatem seruet, & hae nulla alia prior esse possit, quam lex, legi debet eo formari; Adde legem illam de poena imponenda aliquem

astringere, quia est lex: at nullum alium praeter iudicem astringere potest, quia nec delinquens ante impositionem tenetur illam subire, neque alius praeter iudicem illam imponere. Ergo.

3 Sed obieciis primo. Aliquando poenas iudices auferunt, aliquando minuunt ultra taxam legis. Ergo signum est non teneri seruare leges in hac parte. Secundo saepe timorati, & religiosi interpellant iudices pro delinquentibus, ut constet ex tota causa 23. quaest. 1. si autem ipse neque auferre, nec minuere possit poenam pro suo arbitrio, sed lex seruanda esset, inuitis, & vana imo illicita esse talis interpellatio. Ergo.

Respondet ad primum, Concedo saepe iudices auferre, vel minuere poenas delicto secundum se impositas: nego tamen id fieri ultra taxam legis absolute, esto sit ultra taxam talis legis in particulari; lex enim aliqua specialis imponit poenam delicto ut frequenter committi solent: si specialem grauitatem & deformitatem habeat, ob illam grauitatem, auferri poena potest quia ita est alius legibus praecipitur: ut sumi potest ex l. quid. quid reg. poena. ff. de his qui notantur infam. & ibi gloss. Et contra vtro si delictum non attingat grauitatem communiter contingentem, quia fuit prouocatus & subita ita accensus temperari potest poena ex l. absentem, ff. de poenis. Item ratione aetatis vel similibus vel puerilis ex l. auxilium. ff. de minorib. Et de poenis pecuniariis pauperas est sufficiens occasio temperandi poenam ex l. illicitus. s. vlt. ff. de offic. praesid. Ex quibus constat solutio secunda obiectionis: cum enim in horum consideratione multum possit affectus, merito interpellari potest iudex, ut mitiorem partem eligat.

PUNCTUM VI.

An poena solos delinquentes ligent

- 1 Nullus pro delicto alterius puniri potest.
- 2 Proponitur obieccio de filiis priuati legitima ob crimen patris.
- 3 Soluitur obieccio.

1 **P**rimo in hac quaestione est regula generalis, nullum pro delicto alterius puniri debere, quia poena suos tenet auctores, neque vterius contra eos progreditur, qui procul sunt a delicto, ex l. sancimus. C. de poenis. tradit, pluribusque exornat: Fatianus lib. 1. praes. tit. 3. q. 24. n. 1. Couarruias 2. variarum. c. 8. n. 7.

2 Difficultas autem est, quia ob crimen lae maiestatis praecipue diuinae, filii priuati legitima, quae illis debebat obuenire, ob patris delictum. Item excluduntur ab officio, & beneficiis. Deinde vnus pro alio se obligare potest ad poenam subeendam, ut optime tradit Decius c. que in Ecclesiis, de iur. & c. 2. eodem in Rom. consil. 15. & in singul. 118. Ergo iam vnus pro alio puniri potest.

3 Respondet filium priuari legitima, quia non erat filii sed patris, priuatur tamen officio iam habitis & iure consequendi alia ob delictum patris, quia est aliqui dicitur quare non tam priuatur tunc filius, quam pater filii priuatione sicuti contingit in David quem Deus ob homicidium, & adulterium priuauit filio, qui ei natus erat: & in hoc sensu vera est sententia glossa in c. cum homo. 23. q. 5. vlt. supple. quam recepit esse omnium consensus affirmat Felin. cap. 2. de consuet. dicitur valere statutum, quo vxor seruatur, vel alia poena puniatur pro culpa mariti: nam tunc illa seruatur non tam est poena vxoris, quam mariti, siquidem in vindictam delicti a marito commissi imponitur. Vt autem hoc verum esse possit, debet delictum mariti talis conditionis esse, ut non censeatur sufficienter puniunt poena marito imposita, sed requiratur ad conuictos extendi. Nunquam tamen valeret statutum, ut delictum vnus in alio etiam conuictus puniatur, ipso delincente relicto incolumi. Videtur enim esse contra rationem delinquentem a poena libera & innocenter, quia ei conuictus est, illa afficere. Ex voluntate autem propria optime potest aliquis puniri ob delictum alterius, si ipse se poenae obieci, cessit enim iuri proprio, & obligationem alterius, in se acceptit sic Bonac. disp. 2. de peccat. q. 7. punct. 3. circa finem.

PUNCTUM VII.

De effectu legis, qui est irritatio, quae sit? quod duplex? & an lex irritans dicatur poenalis, vel fauorabilis.

- 1 Legislator humanus potestatem habet annullandi actum.
- 2 Dupl. lex irritare contrarium potest, vel ipso iure, vel expellata sententia.
- 3 Irritatio, alia implicita, alia explicita.
- 4 An irritatio dicenda sit lex fauorabilis, vel non.

Legisla